

Hei godtfolk!

Godt nytt år!

NY FORSKRIFT OG NOEN TANKER OM FRØAVLEN I NORGE.

Forskrift.

I forbindelse med årsskiftet kom endelig revidert utgave av forskriften om frøavl på plass. Dette har vi ventet lenge på og vi har vært til dels veldig spente på hva som vil komme til å stå i denne.

Har vi fått en forskrift som gir oss muligheter til fortsatt god og fremtidsrettet frøavl i Norge? Hva skal vi si, Ja, jeg mener at på de fleste områder har vi helt klart fått bedre rammebetingelser. Men noen av momentene som er innunder forskriften, kunne nok helt klart fått et større løft enn de fikk. Jeg skal her gjøre en liten kort oppsummering av de viktigste forandringene og litt tanker videre, om hva vi frøavlere må jobbe med.

Jobben som er gjort fra Landbruksdirektoratet har vært å få på plass nye satser og ikke minst lage forskriften forenklet og ryddigere.

For det første, rammen rundt for å få på plass en revidert forskrift har vært tøffe. Ny politisk retning, derav nye innspill, og en sterk fokus på forenkling av landbruksbyråkratiet gjennom diverse utvalg, har gjort arbeidet for å få på plass forskriften krevende og tøff for mange. Frø og frøforskrift er nok i det store spillet en liten brikke, derfor var vi litt redde for at vi skulle bli en kasteball i systemet. Men forskriften har kommet. For oss frøavlere er selvfølgelig de spesifikke rammebetingelsene i en slik forskrift vesentlige for vår videre eksistens. Vi har vært aktive på de fronter, hvor vi har hatt mulighet til å påvirke. Vi har ivret etter å få forskriften revidert og oppgradert. Derfor er vi veldig glad for at denne kom og ga oss muligheter fremover.

Forskriften har blitt jobbet med i veldig mange år fra vår side og fra frøbransjen generelt. Vi har hatt et godt samarbeid med frøfirmaene i denne prosessen mot en ny revidert forskrift. Innspill vi har gitt til direktoratet, har kommet som en samlet innstilling fra Bransjen og oss produsenter. Dette mener jeg helt klart har styrket vår troverdighet i våre innspill mot Landbruksdirektoratet.

Pristilskudd er en vesentlig del av forskriften for oss frøprodusenter. På mange av de små artene har vi nå igjennom den nye forskriften, fått noen ekstra kroner per kg. Dette gir noe mere luft i forhold til tollvernet vårt. Pristilskuddet kommer oss produsenter til gode direkte. Noen eksempler på dette er Rødsvingel fra 10 kr til 20kr, Engkvein og Krypkevein fra 25 til 30 kr, Engrapp fra 20 til 25 kr, Hvitkløver + 15 kr (ny), Sauesvingel fra 20 til 25 kr, Tetraploid kløver + 15 (ny). Dette er gode ting å ta med seg inn i årets forhandlinger.

Vi forventer at dette vil gi bedre konkurransekraft.

Satsene på gjenleggstilskudd/ Falskt så-bedd er nå lagt likt på alle som er berettiget til tilskudd. Denne er satt til 700 kr for alt. Før var det her variasjoner fra 400 til 700 kr. Dette er en forenkling av forskriften som jeg mener gagnar oss.

Satser for overlagering for firmaene er også styrket. Dette gjør at varemottakene våre har større mulighet til å sitte med noe større lager av frø, noe som totalt sett for oss er positivt. Bufferen på vår frøproduksjon blir da bedre for våre varemottakere.

Men alt ble ikke til det positive, Satsene på garantiordningen på kløver gikk den gale veien! Dvs. garantibeløpet ble satt ned fra 1000 til 800 kr per dekar. Garantibeløpet på Rødkløver som lå på 1000 kr er en bit av dette, men kanskje større forskjell blir det på hvitkløver, hvor høstetilskuddet på 500 kr også blir borte. Dette er noe vi ser på som leit i vår kamp om å klare å få bedre produksjon av kløver i Norge. Både rød og hvitkløverproduksjon. Vi har hatt mange uttalelser og argumenter for å opprettholde garantiordningen gjennom innspill mot Landbruksdirektoratet og andre instanser i perioden fra vi fikk høre om forandringen i garantiordningen. Vi har ikke blitt hørt her og må ta det til etterretning.

Men, det er viktig å rette blikket fremover på Kløver!

Selv med denne litt kjedelige prioriteringen, er det viktig at vi har et godt trøkk på videre produksjon av Kløver i Norge. Vi ser det er et godt potensiale i produksjonen. Vi har dyktige fagfolk med oss, som vil hjelpe oss til å lykkes med produksjonen. Bare det siste års prosjekt på tresker og høsteteknikk viser at vi har mye å hente på å bli bedre! Hastigheter og tørrhet på loa som skal inn, har kanskje mye større betydning enn vi aner. Det er viktig at vi ser muligheten for videre avl av Kløver i Norge.

I det store og hele, så mener jeg helt klart at forskriften er en bedre utgave for oss frøavlere enn den tidligere. Dette ser jeg på som positivt for hele frøbransjen, både oss som avlere, men også våre varemottakene. Vi har fått være med å mene noe om forskriften, og vi har fått mulighet til å påvirke. Så nå gjenstår bare å bruke mulighetene på en god måte.

Du kan lese mere om dette på sidene til Landbruksdirektoratet:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-12-1567>

Tanker om frøavl 2016/ 2017.

Vi er ferdig med et middels frøår. Noen har fått gode avlinger, andre kanskje noe under forventet. Slik er det med frø. Risikoen er der, og vi er veldig avhengig av det gode været. Både i vekstsesong, men ikke minst i innhøstningsperioden. Frøfirmaene har også sine utfordringer. Forutsigbarhet, når det gjelder salg av såfrø, er ikke bestandig like lett. I år er det av den grunn blitt et betydelig lager av såfrø for såfrøfirmaene. Dette får igjen konsekvenser for oss, både i form av mindre utleggsarealer, men ikke minst at noen av oss må pløye opp eng, allerede første året.

Innhøstingen, med utfordrende vær, gjør at høsteteknikk er en vesentlig del av frøøkonomien. Utfordringene på høsteteknikk er noe vi har satt i gang noen prosjekter på. Vi ser av de foreløpige resultatene at høsteteknikker er nok noe vi må jobbe mere med. Det er liten vits å avle mye, om vi ikke får det med oss inn i treskeren. Spesielt på Kløver har forskerne våre noen forsøk som ser veldig interessante ut. Disse forsøkene må vi ta med oss videre, og jobbe med fremover.

Forskning er viktig for oss som produsenter og vår måte å overleve på i fremtiden. Vi må hele tiden søke å bli bedre. Vi må hele tiden tørre å se på nye muligheter og sorter. Vi har i dag meget dyktige folk som jobber for oss både i landbruksrådgivningen, på NIBIO Landvik og andre instanser. Vi kan vel si det slik, at dårlig forskning er lite verdt, mens god forskning er veldig mye verdt. Vi må ta vare på de ressurspersonene vi har. Ikke minst må vi komme med innspill til forskningen, om hva vi som dyrkere mener er viktig, for den fremtidige frøavler.

Siden staten gir mindre til forskning og rådgiving, må følgelig frøavlerne sjøl betale mer av kostnadene ved forskningsprosjekter. Dette må betales av oppgjørstrekket, som er solidarisk, og som hjelper oss alle til å bli bedre frøavlere.

Det skal være trøkk i Frøavlerlaget. Det er viktig for oss i styret og AU å få innspill fra dere Frøavelslags-medlemmer, slik at vi kan korrigere prioriteringene eller fortsette i samme kurs som det er lagt opp til. Så har dere meninger om prioriteringene ift. bruk av midler i laget, ros eller ris, ta kontakt, enten selv eller via tillitsvalgte.

Jobben som vi tillitsvalgte gjør mot både mot Landbruksdirektoratet, frøfirmaer, Bondelaget og andre instanser, er også en del av helheten. Vi i Frøavlerlaget prøver å påvirke der det er mulig, slik at vår situasjon med frøavl skal bli bedre. Dette gjelder både de økonomiske betingelsene, men også i forhold til import og tollbeskyttelse, som er en vesentlig forutsetning for vår eksistens som frøavlere.

Så gjenstår det å ønske alle et godt nytt år.

Lykke til med videre frøavl!

MVH

Jon Erik Knotten

Leder
Norsk Frøavleslag.